

Bijlage 2.

Korte procesbeschrijving: nieuwe aanvraag geautomatiseerd varen

Context

Vlaanderen en De Vlaamse Waterweg nemen een pioniersrol op het vlak van geautomatiseerd varen op. Om ervoor te zorgen dat pilootprojecten en de bijhorende technieken vlot en veilig getest en ontwikkeld kunnen worden in Vlaanderen, heeft het Vlaams Parlement een juridisch kader goedgekeurd (is nu opgenomen als art. 70 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022) waar meer plaats is voor innovatie. Hierbij kan de Vlaamse waterwegbeheerder (De Vlaamse Waterweg) tijdelijke vrijstellingen verlenen voor bepaalde regels en voorschriften om testen met innovatieve concepten mogelijk te maken.

Indien de aanvrager een experiment geautomatiseerd varen wenst uit te voeren waarbij de volledige bemanning aan boord is en er **geen** afwijkingen zijn op de regelgeving, dan is het indienen van een melding door de aanvrager bij De Vlaamse Waterweg voldoende. In deze gevallen dient de aanvrager geen aanvraagdossier op te maken voor de opmaak van een experimenteervereenkomst.

Er wordt hiertoe een meldingsformulier (Sjabloon 6 - Meldingsformulier voor geautomatiseerde en op afstand bestuurd vaartuigen) ter beschikking gesteld via de website van De Vlaamse Waterweg: <https://www.vlaamsewaterweg.be/smart-shipping>

Het formulier heeft tot doel basisinformatie te verstrekken over het vaartuig, de betrokken partijen, de toegepaste technologie en de operationele details van de vaart. Deze meldingen worden gepubliceerd op de website van De Vlaamse Waterweg

Het proces '*nieuwe aanvraag geautomatiseerd varen*' beschrijft de stappen die binnen de Vlaamse Waterweg gevolgd worden om een nieuwe aanvraag goed te keuren en een experimenteervereenkomst af te leveren. Hieronder worden de verschillende stappen van het proces beschreven.

Een project kan in de praktijk bestaan uit verschillende fasen, bijvoorbeeld een fase die start met varen met volledige bemanning en overgaat in een fase van varen met gereduceerde bemanning om eventueel te eindigen in een fase van onbemand varen. Per fase dient er een aanvraagdossier door de aanvrager te worden opgemaakt.

Bij fase 1 van het project dient de aanvrager de volgende documenten over te maken aan De Vlaamse Waterweg: Conops, overzicht van afwijkingen, risicoanalyse en methodologie afbouw bemanning. Indien bij de overgang van één fase naar een andere fase een Conops wijziging aan de orde is wordt de aanvrager gevraagd om deze wijziging van Conops ten opzichte van de vorige Conops met 'track changes' aan te duiden. Dit moet De Vlaamse Waterweg toelaten snel door de wijzigingen te gaan en hierdoor krijgt men ook inzicht in de bijstellingen die men doet (wat heeft men geleerd uit de vorige fase, en hoe heeft men bijgestuurd). De aanvraag bestaat dan m.a.w. uit de volgende documenten: Conops met wijzigingen, overzicht van afwijkingen, risicoanalyse en methodologie afbouw bemanning.

In de onderstaande beschrijving van de stappen van het proces komt de nummering overeen met de nummering van de stappen in de procesflow.

1. Eerste contact: conceptaanvraag of indiening aanvraag – aanvrager

Het initiatief voor de aanvraag tot het bekomen van tijdelijke vrijstellingen op de Vlaamse binnenwateren ligt bij de aanvrager. Die neemt een eerste contact op met de SPOC Smart Shipping van de Vlaamse Waterweg.

De aanvrager kan opteren om ofwel een schriftelijke conceptaanvraag in te dienen ofwel om meteen een aanvraagdossier in te dienen:

- Conceptaanvraag: in de conceptaanvraag omschrijft de aanvrager kort het doel van het innovatietraject, m.a.w. wat wil de aanvrager doen en wat wil die daarmee bereiken. Deze aanvraag is maximum 1 A4-pagina (zie Sjabloon 1 Conceptaanvraag).
- Aanvraagdossier: de aanvrager kan ervoor opteren om meteen een volledig en kwalitatief aanvraagdossier in te dienen. Op dat moment wordt overgegaan naar stap 5 & 6 in het proces.

2 & 3. Controleren van de conceptaanvraag – SPOC Smart Shipping

De SPOC Smart Shipping ontvangt de conceptaanvraag en gaat deze na op volledigheid, m.a.w. is het doel van het innovatietraject en wat ermee bereikt wil worden duidelijk. Binnen de maand na ontvangst van de conceptaanvraag wordt aan de aanvrager een antwoord bezorgd. Indien de conceptaanvraag onduidelijk of onvolledig is, zal de aanvrager verzocht worden om deze aan te vullen/te verbeteren. Indien de conceptaanvraag volledig is, zal een afspraak worden belegd tussen de aanvrager en de SPOC Smart Shipping.

4. Afstemming aanvrager en SPOC Smart Shipping

In het overleg tussen de aanvrager en de SPOC Smart Shipping zullen aan de aanvrager de modaliteiten en het proces worden toegelicht tot het bekomen van een experimenteervereenkomst. Daarin worden o.m. de sjablonen toegelicht en de criteria waaraan de aanvraag dient te voldoen teneinde een experimenteervereenkomst te bekomen. De aanvrager bekomt alle nodige informatie om een aanvraagdossier op te maken.

De modaliteiten en toelichting van het proces inclusief de noodzakelijke sjablonen zullen ook op de webpagina worden.

De SPOC Smart Shipping beslist of de conceptaanvraag volledig en ontvankelijk is. Indien ja, wordt overgegaan naar stap 5.

5&6. Indiening aanvraagdossier door de aanvrager

De aanvrager dient een aanvraagdossier in bij de SPOC Smart Shipping van DVW. De SPOC Smart Shipping gaat o.m. de volgende zaken na:

- Zijn alle vereiste documenten ingediend en zijn ze volledig?

- Zijn de noodzakelijke rubrieken voor de opmaak van de experimenteerovereenkomst goed ingevuld? Conops, overzicht van afwijkingen, risicoanalyse en methodologie afbouw bemanning?
- Welke vereiste expertise is volgens de SPOC vereist voor de analyse van de aanvraag? De expertencommissie (intern en/of extern) worden geselecteerd door de SPOC Smart Shipping.

De SPOC Smart Shipping beslist of het aanvraagdossier volledig en ontvankelijk is. Indien ja, wordt overgegaan naar stap 7.

De datum waarop het aanvraagdossier ontvankelijk wordt verklaard is de startdatum voor de vastgelegde termijnen (deadlines).

De SPOC Smart Shipping maakt een mail over aan de aanvrager waarbij vermeld wordt dat de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard. Hierbij wordt ook de startdatum expliciet vermeld. Er wordt meegedeeld dat de aanvrager binnen een termijn van 6 maanden na de startdatum een besluit mag verwachten.

De SPOC Smart Shipping maakt een planning op waarbij het verloop van de komende zes maanden wordt vastgelegd.

7. Opmaak ontwerp experimenteerovereenkomst

Op basis van het aanvraagdossier maakt de SPOC Smart Shipping een eerste ontwerp van experimenteerovereenkomst op waarin de noodzakelijke rubrieken (cfr. Scheepvaartdecreet artikel 70) zijn opgenomen.

In de experimenteerovereenkomst wordt ook de nodige aandacht geschonken aan de rapportering (momenteel rubriek 10 van de experimenteerovereenkomst). Hiervoor werd een eerste rapporteringskader opgemaakt 'Bijlage 6 – Rapporteringskader experimenteerovereenkomsten'.

De SPOC Smart Shipping maakt binnen de 14 dagen na ontvangst van het aanvraagdossier de nodige documenten (aanvraagformulier inclusief alle noodzakelijke documenten alsook het ontwerp van experimenteerovereenkomst) over aan de experten.

Daarbij maakt de SPOC de experten wegwijs in welk deel zij voor hun rekening moeten nemen. Op die manier kunnen de experten zich efficiënt focussen op het deel van de experimenteerovereenkomst dat voor hen van toepassing is. De SPOC behoudt het overzicht en de analyse van het volledige dossier.

Indien het een aanvraagdossier met ADN-transport betreft wordt ook de SPOC 'afwijkingen ADN' betrokken als verantwoordelijke voor afwijking ADN-regelgeving via de algemene e-mail inbox (adn@vlaamsewaterweg.be) of de coördinator ADN-advies.

8. Opvragen advies en/of intern overleg expertencommissie

De experts maken binnen de maand na ontvangst van de documenten vanwege de SPOC Smart Shipping hun schriftelijk advies over (= beoordeling) aan de SPOC Smart Shipping. Indien noodzakelijk wordt een intern overleg expertencommissie door de SPOC Smart Shipping belegd.

9. Gemeenschappelijk overleg aanvrager – SPOC Smart Shipping

De SPOC Smart Shipping nodigt de aanvrager schriftelijk uit voor een overleg. De opmerkingen en vragen op het aanvraagdossier worden voorafgaand aan het overleg schriftelijk overgemaakt aan de aanvrager. De opmerkingen worden verwerkt door de aanvrager en schriftelijk beantwoord.

In het overleg tussen de aanvrager en de SPOC Smart Shipping wordt het aanvraagdossier (en het ontwerp van experimenteervereenkomst) overlopen en besproken. De gewenste afwijkingen, in het bijzonder de vragen vanwege de experts op dat vlak, worden samen met de aanvrager overlopen. Daarbij kan het o.m. gaan om inhoudelijke verduidelijkingen, aanvullingen voor ontbrekende informatie, ...

10. Wisselwerking aanvrager – SPOC Smart Shipping en experts

Op basis van de openstaande vragen die nog behandeld (uitgewerkt/verfijnd) dienen te worden ontstaat er vervolgens een iteratief proces van wisselwerking tussen de aanvrager en de SPOC Smart Shipping en de experts. Op basis van het antwoord van de aanvrager is verder te bekijken door de experts of het antwoord voldoet, tevens of er op basis van het antwoord verdere bijsturing nodig is in het dossier of te nemen maatregelen. Aanvullingen en eventuele bijkomende/nieuwe opmerkingen worden daarbij steeds schriftelijk uitgewisseld tussen de aanvrager en de SPOC Smart Shipping, gevolgd door een eventueel overleg.

De SPOC Smart Shipping past tijdens het iteratief proces tevens de nodige documenten aan, in het bijzonder het ontwerp van experimenteervereenkomst. Dit laatste mondt uiteindelijk uit in een finaal ontwerp van experimenteervereenkomst (zie stap 11).

De beoordeling van de maturiteit van de aanvraag en of deze voldoet om in een ontwerp experimenteervereenkomst om te zetten ligt bij de SPOC Smart Shipping. Deze stemt de resterende openstaande vragen/punten bilateraal af met de desbetreffende experts.

11. Opmaak ontwerp experimenteervereenkomst

Eens de SPOC Smart Shipping van oordeel is dat de aanvraag matuur is voor een experimenteervereenkomst, maakt deze een ontwerp op van de experimenteervereenkomst.

Het ontwerp van experimenteervereenkomst, veiligheidsmaatregelen en gelijkwaardig veiligheidsniveau wordt door de SPOC aan de experts(werkgroep) ter nalezing en validatie

overgemaakt. De SPOC beslist of dit best via een schriftelijke procedure verloopt of via een overleg (digitaal of fysiek).

Tevens koppelt de SPOC via e-mail het ontwerp van experimenteerovereenkomst terug aan alle experts.

De SPOC legt voorafgaand aan de verdere validatie intern DVW het ontwerp van experimenteerovereenkomst voor aan de aanvrager.

Het ontwerp van de overeenkomst krijgt ook de volgende begeleidende documenten ten behoeve van de verdere validatie intern DVW:

- Nota met toelichting bij het dossier door de experts (voorgaanden, vastgestelde problemen, aanpak...)
- Nota met veiligheidsmaatregelen per artikel (indien dit niet verwerkt zit in de overeenkomst zelf)
- Nota met conclusie over het aantonen van het gelijkwaardig veiligheidsniveau (indien van toepassing)

12. Voorleggen experimenteerovereenkomst en validatie intern DVW

Het finale ontwerp van experimenteerovereenkomst wordt door de SPOC Smart Shipping toegelicht intern DVW (tijdens een overleg of via een schriftelijke procedure). Tussen het indienen van het ontwerp en het bekomen van een validatie intern DVW wordt een deadline van 14 dagen vooropgesteld.

Indien er intern DVW nog vragen of opmerkingen zijn worden deze door de SPOC Smart Shipping behandeld, conform stap 10. De SPOC zorgt voor feedback intern DVW of heragerendering.

Indien er aanpassingen zijn ten gevolge het intern overleg, legt de SPOC voorafgaand aan de ondertekening door de delegatiehouder het ontwerp van experimenteerovereenkomst opnieuw voor aan de aanvrager.

13. Opmaak -finaal ontwerp experimenteerovereenkomst

Na validatie van de experimenteerovereenkomst intern DVW en op basis van de bekomen feedback, maakt de SPOC Smart Shipping een finaal ontwerp van experimenteerovereenkomst op die via het celhoofd Binnenvaartinnovatie wordt overgemaakt aan het afdelingshoofd Sturing.

14a & b. Ondertekening door de delegatiehouder

Het afdelingshoofd Sturing valideert en legt de experimenteerovereenkomst ter ondertekening voor aan de Gedelegeerd Bestuurder en/of de Raad van Bestuur.

In het geval het een experimenteerovereenkomst betreft van een ADN-vaartuig waarbij de opgenomen afwijkingen tevens een afwijking inhouden van het Internationaal ADN-verdrag, dient de experimenteerovereenkomst door de Raad van Bestuur goedgekeurd te worden.

De maximale richtinggevende termijn tussen de datum waarop het aanvraagdossier ontvankelijk is verklaard en het opmaken van een finaal ontwerp van experimenteerovereenkomst is **6 maanden**.

Opmerking: deze richtinggevende termijn van 6 maanden is een managementbeslissing en gaat uit van een kwalitatief en volledig ingediend aanvraagdossier. Deze richtinggevende termijn is een 'indicatieve deadline' die echter niet noodzakelijk bindend is t.a.v. de aanvrager.

Indien binnen de 6 maanden geen finaal ontwerp van experimenteerovereenkomst kan worden opgemaakt, zal de SPOC Smart Shipping de aanvrager daarvan op de hoogte brengen. Indien het dossier negatief wordt beoordeeld, dan blijft deze 6 maanden een richttermijn voor de uiterste datum waarop de aanvrager de beslissing en motivatie van dit advies kan ontvangen. De SPOC zal in het geval van een negatief advies het afdelingshoofd en de Gedelegeerd Bestuurder per e-mail op de hoogte brengen van het negatief advies. Zonder tegenbericht binnen de 7 dagen zal de SPOC de aanvrager per mail informeren van het negatief advies.

15a & b. Ondertekening van de experimenteerovereenkomst door de aanvrager

Na de ondertekening van de experimenteerovereenkomst door de delegatiehouder licht de SPOC Smart Shipping de aanvrager in.

De SPOC maakt de nodige exemplaren op van de experimenteerovereenkomst.

De SPOC Smart Shipping maakt de exemplaren van de experimenteerovereenkomst ter ondertekening over aan de aanvrager. De aanvrager ondertekent de experimenteerovereenkomst en stuurt de vereiste exemplaren terug naar de SPOC Smart Shipping.

16. Opsturen ondertekende experimenteerovereenkomst

De aanvrager stuurt na ondertekening een exemplaar van de ondertekende experimenteerovereenkomst op naar de SPOC Smart Shipping.

17. Registratie van de experimenteerovereenkomst, publicatie op website en communicatie naar andere partijen

De SPOC Smart Shipping zorgt ervoor dat de finale ondertekende versie geregistreerd wordt op de SharePoint Smart Shipping. Tevens wordt de finale versie van de experimenteerovereenkomst gepubliceerd op de website (<https://www.vlaamsewaterweg.be/smart-shipping>). Ook de juridische cel ontvangt een kopie van de overeenkomst.

De SPOC Smart Shipping neemt het initiatief om andere interne en externe partijen onmiddellijk op de hoogte te brengen van de experimenteerovereenkomst.

Zo dient o.m. bij afwijking van de technische voorschriften een verplichte melding aan de EC te worden gedaan.

Op zijn minst worden de volgende partijen per e-mail door de SPOC Smart Shipping op de hoogte gebracht:

- het afdelingshoofd Sturing;
- het celhoofd Innovatie;
- het celhoofd Binnenvaartbeleid en Certificering;
- het celhoofd Handhaving;
- het Celhoofd Verkeersmanagement;
- De overige leden van het CT-E
- de betrokken experts in de beoordeling;
- de Commissie van Deskundigen;
- de Scheepvaartpolitie;

In functie van de experimenteerovereenkomst kan bovenstaande lijst door de SPOC Smart Shipping worden uitgebreid.

18. Certificaat van onderzoek

Indien afwijkingen op de technische voorschriften opgenomen zijn in de experimenteerovereenkomst, onderneemt de aanvrager de nodige stappen om de experimenteerovereenkomst op te nemen in het certificaat van onderzoek en maakt de formele bevestiging hiervan over aan De Vlaamse Waterweg.

19. Ondertekende experimenteerovereenkomst

De ondertekende experimenteerovereenkomst gaat in voege (met een geldigheidstermijn van één jaar).